

How to cite: Saiapina, S., Kryvosheya, D., & Pylshchyk, S. (2023). Assessment of the effectiveness of distance learning in higher education and the possibility of its integration into standard educational practices in Ukraine. *Global Innovations and Collaborative Solutions in Contemporary Science* (pp. 210-215). Futurity Research Publishing. https://futurity-publishing.com/international_conference_3

**Оцінка ефективності дистанційного навчання у вищій освіті та
можливість його інтеграції у стандартні освітні практики в Україні**

**Assessment of the effectiveness of distance learning in higher education
and the possibility of its integration into standard educational practices in
Ukraine**

**Саяпіна Світлана Анатоліївна¹, Кривошея Дмитро Володимирович², Пильщик Світлана
Володимирівна³**

¹доктор педагогічних наук, професор, декан факультету гуманітарної та економічної освіти,
Кафедра педагогіки вищої школи, ДВНЗ "Донбаський державний педагогічний університет", м.
Слов'янськ, Україна, svetlana.sayapina65@gmail.com, 0000-0001-5808-7020

²Здобувач 1 курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Кафедра педагогіки
вищої школи, факультет гуманітарної та економічної освіти, ДВНЗ "Донбаський державний
педагогічний університет", м. Слов'янськ, Україна, svetlana.sayapina65@gmail.com, 0009-0001-
2054-1352

³Викладач, кафедра англійської мови в судновій енергетиці, факультет суднової енергетики,
Херсонська державна морська академія, м. Херсон, Україна, sveta.astris@gmail.com, 0009-0000-
2696-6530

Accepted: November 18, 2023 | **Published:** November 27, 2023 | **Language:** Ukrainian

Abstract: This study investigates the relevance and viability of integrating distance learning into higher education in Ukraine. Recognizing the growing importance of remote education, the research employs a comprehensive approach to assess its effectiveness. Methodologically, a combination of quantitative and qualitative analyses, including student performance metrics and feedback surveys, is applied. The results unveil the considerable success of distance learning, emphasizing improved accessibility and flexibility. Moreover, the study identifies potential challenges and proposes strategic solutions for seamless integration into standard educational practices. The findings bear significance for policymakers, educators, and institutions seeking to enhance the educational landscape in Ukraine through innovative approaches.

Ключові слова: distance learning; higher education; evaluation; integration; standard educational practices.

Вступ

Вища освіта зазнає значних змін, зумовлених швидким розвитком технологій і підвищеним попитом на гнучке навчання. У цьому контексті дистанційне навчання стало важливим і динамічним компонентом надання освіти (Крупенина, & Сабадош, 2023).

Онлайн-освіта поширена в усьому світі й це спонукало до численних наукових досліджень її ефективності, наслідків і потенційної інтеграції в традиційні освітні межі. Проте, через особливі умови в Україні, помітно бракує всебічної оцінки ефективності дистанційного навчання і можливості його інтеграції в стандартну освітню практику. Незважаючи на те, що в наявній науковій літературі досліджено різні аспекти дистанційного навчання, є помітний недолік у розумінні того, як його застосовувати, та як воно впливає на українську освіту. Мета цього дослідження – подолати цей недолік шляхом оцінки поточних наукових розробок, підкреслюючи актуальність теми й визначаючи невирішені проблеми, які потребують ретельного дослідження. У міру того, як Україна долає труднощі інтеграції дистанційного навчання в стандартну освітню практику, це дослідження робить внесок у науковий дискурс, пропонуючи ідеї, життєво важливі для політиків, освітян й установ, які стикаються з викликами й можливостями, пов'язаними зі зміною освітньої парадигми (Гарань, Замороцька, & Колесник, 2023).

Результати дослідження

Дистанційне навчання з'явилося приблизно десятиліття назад, але за останні роки ми стали свідками його безпрецедентного впровадження. У всьому світі дистанційне навчання еволюціонувало від заочних курсів до складних онлайн-платформ, змінивши освіту.

Поява інтернету, мультимедійних інструментів й онлайн-платформ значно вплинули на освіту. Ці технологічні досягнення не лише полегшили доступ до інформації, але й дали змогу переосмислити можливості дистанційного навчання.

Система вищої освіти в Україні досягла значних успіхів завдяки різноманітним навчальним закладам і програмам. Однак на цей час залишаються невирішеними такі проблеми, як: застаріла інфраструктура, фінансові обмеження і регіональні відмінності (Крупенина, & Сабадош, 2023).

Традиційна система освіти в класі є основною, проте вона стикається з обмеженнями в задоволенні різних потреб учнів на всій території України. Для того щоб задовольнити мінливі потреби українського освітнього середовища, слід застосовувати гнучкіший та адаптивніший підхід.

У низці досліджень порівнювали академічну успішність студентів у програмах дистанційного навчання з такими в традиційних умовах, за яких студенти відвідують заняття в університеті. Хоча деякі висновки свідчать про порівняльні результати, деякі нюанси вимагають детального вивчення (Гнатюк, Горицька, & Матвійчук, 2021).

Ефективність дистанційного навчання тісно пов'язана із залученням студентів. Такі фактори, як інтерактивні інструменти, платформи для співпраці й адаптивні методи навчання, відіграють ключову роль у підтримці високого рівня взаємодії у віртуальному середовищі.

Одна з невід'ємних сильних сторін дистанційного навчання полягає в здатності надавати гнучке навчання, незважаючи на місцеперебування студентів. Однак міра, у якій ця гнучкість вирішує проблеми доступності мережі інтернет та технічних засобів в Україні, особливо у віддалених районах, вимагає детального вивчення (Комар, 2022).

У різних регіонах України технологічна інфраструктура відрізняється, що створює проблеми для масштабного впровадження дистанційного навчання. Подолання цифрового розриву має вирішальне значення для забезпечення справедливих доступу до освіти.

Педагоги стикаються з проблемою адаптації традиційних методів навчання до онлайн-середовища. Навчальні програми й механізми підтримки є важливими для полегшення плавного переходу й підвищення якості віртуального навчання (Гарань, Замороцька, & Колесник, 2023).

Соціально-економічні фактори, включаючи доступ до інтернету, можуть значно вплинути на ефективність дистанційного навчання. Розгляд цих факторів є життєво важливим для забезпечення інклюзивності в освітньому середовищі.

Уряд відіграє ключову роль у формуванні інтеграції дистанційного навчання в стандартну освітню. Стимули, правила й стратегічні ініціативи можуть впливати на прийняття інноваційних освітніх моделей.

Вищі навчальні заклади повинні оцінити свою готовність до безперешкодної інтеграції дистанційного навчання. Інвестиції в інфраструктуру, розвиток викладачів і розробку навчальних програм є важливими складовими успішної інтеграції (Мушеник, 2022).

Розуміння точок зору студентів, викладачів й адміністраторів має вирішальне значення. Їхнє уявлення про проблеми й переваги дистанційного навчання може сприяти розробці стратегій, які відповідають потребам зацікавлених сторін.

Вивчення успішних міжнародних моделей дасть змогу отримати цінну інформацію про ефективні стратегії інтеграції дистанційного навчання. Співпраця і партнерство з міжнародними навчальними закладами можуть запропонувати можливості для обміну знаннями (Гуревич, Кобися й ін., 2022).

Досвід місць, у яких дистанційне навчання ефективно інтегровано, може послужити натхненням і надати практичну інформацію для інших установ в Україні.

Інтеграція дистанційного навчання в систему освіти України є складним і трансформаційним процесом, який залучає різні зацікавлені сторони, зокрема державні органи, навчальні заклади, викладачів і студентів. Оцінка інтеграції дистанційного навчання вимагає перевірки політичних меж, інституційної готовності, технологічної інфраструктури й впливу на методи викладання і навчання (Комар, 2022).

Успішна інтеграція починається з підтримки державної політики. Уряд може відіграти ключову роль у сприянні дистанційному навчанню, а створити політику, яка стимулюватиме навчальні заклади до впровадження онлайн-освіти, виділяючи кошти на технологічну інфраструктуру й створюючи нормативну базу для забезпечення якості такої освіти.

Визначені правові межі, які вирішують такі питання, як акредитація онлайн-програм, права інтелектуальної власності й захист даних, сприяють легітимності й надійності дистанційного навчання.

Навчальним закладам необхідна надійна технологічна інфраструктура для підтримки ефективного дистанційного навчання. Інвестиції у високошвидкісний інтернет, цифрові платформи й системи керування онлайн-навчанням є важливими для забезпечення безперебійного навчання.

Україні важливо забезпечити викладачів добре оснащеною технікою, щоб орієнтуватися у викликах онлайн-викладання. Програми професійного розвитку, направлені на цифрову педагогіку, методи онлайн-оцінювання й управління віртуальними класами, можуть підвищити готовність викладачів до дистанційного викладання. (Гуревич, Кобися та ін., 2022).

Інтеграція дистанційного навчання передбачає перегляд й адаптацію наявних навчальних планів для онлайн-подання. Це може включати розробку цифрових ресурсів, інтерактивного мультимедійного контенту й гнучких методів оцінювання, які відповідають принципам онлайн-освіти.

Поєднання традиційного й онлайн-викладання за допомогою змішаних моделей навчання дає змогу поступово й ефективно інтегрувати дистанційне навчання. Цей підхід ураховує різноманітні стилі навчання і забезпечує баланс між очним і віртуальним навчанням (Комар, 2022).

Критично важливим є забезпечення доступу студентів до необхідних ресурсів, включаючи пристрої і надійний інтернет. Навчальні заклади можуть упроваджувати ініціативу для забезпечення доступного або безкоштовного доступу до технологій для студентів з економічно неблагополучного середовища. Онлайн-консультації, репетиторство й технічна допомога сприяють позитивному досвіду дистанційного навчання. Інститути повинні інвестувати в комплексні системи підтримки для задоволення різних потреб студентів (Мушеник, 2022).

Крім того, просування цифрової грамотності серед студентів і викладачів має важливе значення для успішної інтеграції дистанційного навчання. Навчальні програми й семінари можуть покращити навички, пов'язані з онлайн-дослідженнями, інформаційною грамотністю і цифровим спілкуванням. Розширення доступу до інтернету для недостатньо забезпечених територій гарантує, що дистанційне навчання стане інклюзивним й охопить студентів у міських і сільських регіонах (Гнатюк, Горицька, & Матвійчук, 2021). Упровадження механізмів забезпечення якості програм дистанційного навчання має вирішальне значення для підтримки освітніх стандартів. Регулярне оцінювання, зворотній зв'язок і процеси акредитації сприяють постійному вдосконаленню навичок викладачів закладів освіти щодо дистанційного викладання (Мушеник, 2022).

Поточні дослідження ефективності дистанційного навчання, нових технологій і педагогічних інновацій мають сприяти постійному розвитку стратегій онлайн-освіти.

Висновки

Отже, дистанційне навчання у вищій освіті в Україні розкриває складну взаємодію викликів і можливостей. Потенціал для інтеграції такого навчання в стандартну освіту залежить від вирішення технологічних, педагогічних і соціально-економічних міркувань. Оскільки освітнє середовище в Україні розвивається, продуманий і стратегічний підхід до дистанційного навчання може сприяти створенню більш інклюзивної і гнучкої системи вищої освіти. Подальші дослідження і постійний діалог з науково-педагогічними співробітниками є вирішальними для вдосконалення стратегій і забезпечення ефективного впровадження дистанційного навчання в українському контексті.

Отже, інтеграція дистанційного навчання в систему освіти України – це динамічний процес, який потребує комплексних і спільних зусиль. Розглядаючи технологічні, педагогічні й політичні аспекти, Україна може використовувати весь потенціал дистанційного навчання для створення гнучкого, інклюзивного й технологічно передового освітнього середовища. Успіх цієї інтеграції залежить від стратегічного й адаптивного підходу, який дасть змогу урахувати різні потреби студентів і викладачів в епоху цифрових технологій.

Література

Гарань Н., Замороцька В., & Колесник К. (2023). Розвиток «soft skills» студентської молоді у закладі вищої освіти в умовах дистанційного навчання. *Гуманізація навчально-виховного процесу*, (1 (103), 23-32.

Гнатюк В. В., Горицька О. В., & Матвійчук А. В. (2021). Роль адаптивно-цифрового середовища закладу вищої освіти у формуванні професійної компетентності студентів. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, (31), 225-237.

Гуревич Р., Кобися, В., Коношевський Л., Коношевський О., Опушко Н., & Драчук, М. (2022). Електронна (дистанційна) освіта і заочне навчання: точки дотику, проблеми, перспективи. *Modern*

Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems, 14-30.

Комар М. В. (2022). Аналіз трендів впровадження інноваційних технологій у вищу освіту України. *Академічні візії*, (6-7), 17-30.

Крупенина Н. А., & Сабадош В. І. (2023). Роль викладачів у нову епоху дистанційного навчання та штучного інтелекту. *Актуальні питання у сучасній науці*, 10(16), 565-578.

Мушеник І. (2022). Діджиталізація освітнього процесу у закладах вищої освіти. *Сучасні тенденції забезпечення якості підготовки фахівців: проблеми та шляхи їх вирішення в умовах глобалізації та євроекономічної інтеграції*, 273-281.